

Richting geven aan VVE-beleid

Hoe geeft u als manager leiding aan de implementatie en verdere ontwikkeling van VVE? Er zijn verschillende zelfbeoordelingsinstrumenten voorhanden om een indruk te krijgen van de VVE-kwaliteit in uw eigen organisatie. Een van deze instrumenten is ontwikkeld en gebruikt tijdens het Vversterk-project van Sardes.

🔗 **Ellen Lacor, Esmeralda Sweeris en Lonneke van Dijk (CED-groep)**

V

Vversterk (2006 t/m 2013) was een project om de landelijke kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie te versterken. In het kader van de managementmodules van dit project is een quickscan gemaakt die snel inzicht gaf in de stappen voor een goede implementatie en borging van VVE-kwaliteit. In de periode van 2011 t/m 2013 is deze quickscan ingezet bij de managementmodules van Vversterk. Hierdoor is er een schat aan data; na het opschonen van de gegevens bleven er gegevens over van bijna 2.000 ingevulde quickscans.

Inhoud van de quickscan

De quickscan was bedoeld voor managers van peuter- speelzalen, kinderdagverblijven en het basisonderwijs (onderbouw). Het instrument levert geen informatie over de randvoorwaarden, zoals financiën of gebouwen, maar wel praktische aanwijzingen hoe men voor implementatie en borging van VVE kan zorgen. De quickscan is opgebouwd volgens de welbekende vier beleidspijlers: visie en beleid, uitvoering, evaluatie en borging. Deze pijlers komen overeen met de onderdelen binnen de zogenoemde PDCA-cirkel: *plan, do, check* en *act*. Na het volledig invullen

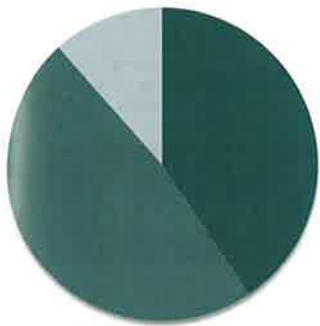
van de quickscan (zie kader) wordt een overzicht verkregen van de score per onderwerp én per beleidspijler. Aan deze scores is een aantal adviezen gekoppeld, op grond waarvan men verder kan werken aan borging van VVE in de organisatie.

Resultaten

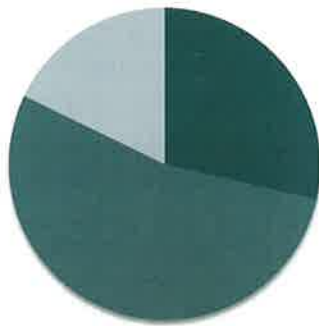
Het Vversterk-traject is ten einde en de gegevens van 1.971 ingevulde quickscans zijn geanalyseerd. De resultaten laten zien – zie de grafieken – dat de beleidspijlers Visie & Beleid en Uitvoering met name in ontwikkeling zijn en dat Evaluatie en vooral Borging (nog) onvoldoende zijn. Dit is niet geheel verwonderlijk. De afgelopen jaren is heel veel aandacht besteed aan met name de uitvoering, maar ook aan visie en beleid. Bij deze twee pijlers is het overgrote deel ‘in ontwikkeling’. Veel organisaties hebben een beeld wat hun visie op VVE is en dit is terug te vinden in het pedagogisch beleid. Daarnaast is duidelijk op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan VVE en welk programma of aanpak men hanteert.

‘Op het gebied van evaluatie en borging is dus nog een hoop te winnen’

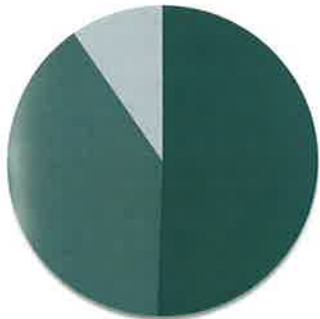
Evaluatie

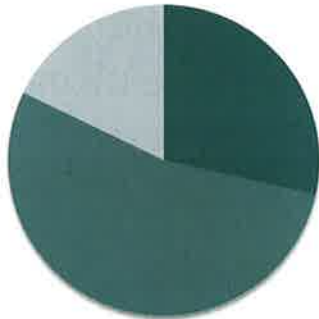
Visie & Beleid

Borging

Uitvoering

■ (nog) onvoldoende ■ in ontwikkeling ■ goed

Bij evaluatie en borging zien we dat een groot deel, bij borging zelfs meer dan de helft, van de organisatie nog onvoldoende is. Het gaat dan om hoe en wanneer de VVE-aanpak geëvalueerd wordt, wat vervolgens met de evaluatiegegevens wordt gedaan en hoe er voor gezorgd wordt dat het aanbod op een kwalitatief hoog niveau blijft. Binnen uw organisatie kunt u evalueren op organisatie-niveau, maar ook op locatie-, groeps-, en kindniveau.

Bij borging gaat het om de koppeling tussen evaluatie en beleid. Borging is een cruciaal element. Het achterwege laten of onvoldoende ten uitvoer brengen kan zorgen voor verminderende betrokkenheid en effectiviteit van VVE.

Borging

Bij borging werd gekeken of de evaluatiegegevens door de directie gebruikt werden voor de periodieke bijstelling van visie en beleid in het VVE-plan. De onderdelen die hierbij nog de meeste aandacht behoeven en (nog) onvoldoende scoren, zijn: ouders betrekken, ouders stimuleren, vve-opbrengsten gemeenten en vve-opbrengsten kinderen. Met betrekking tot evaluatie kwamen de volgende twee onderdelen naar voren waarbij door 50% of meer een onvoldoende werd gescoord: het systematisch en periodiek evalueren van de vastgestelde afspraken over het stimuleren van ouders met betrekking tot VVE en de uitvoering daarvan. En: het systematisch en periodiek evalueren van de opbrengsten bij kinderen.

Quickscan

De onderwijsinspectie onderscheidt in haar waarderingskader diverse elementen.

Welke onderwerpen worden in dit kader onderscheiden?

- 1) VVE-beleidscontext, dat wil zeggen het beleid en organisatie op gemeentelijk niveau;
- 2) VVE-condities (via GGD-rapporten) van de basiskwaliteit en kwaliteit van de voorschoolse educatie;
- 3) Kwaliteit van de uitvoering van VVE op de voor- en vroegscholen: ouders, de kwaliteit van de educatie, ontwikkeling, begeleiding, zorg, de interne kwaliteitszorg en de doorgaande lijn;
- 4) Opbrengsten: op gemeentelijk niveau het bereik en resultaten van de VVE.

Deze onderwerpen zijn vervolgens in de quickscan op instellings- of schoolniveau verwerkt. Per onderwerp wordt ingegaan op de vier eerder genoemde beleidspeilers: visie en beleid, uitvoering, evaluatie en borging. De quickscan bestaat in totaal uit 54 vragen verdeeld over de 16 onderwerpen. De volgende onderwerpen komen achtereenvolgens in de quickscan aan bod: VVE-aanbod, Groepsmanagement (organisatorische vaardigheden), Uitvoeringstijd, Educatief handelen, Pedagogisch klimaat, Ontwikkeling binnen de groep, Begeleiding binnen de groep, Zorg binnen de groep, Bredere zorgketen (externe zorg), Ouders informeren, Ouders betrekken, Ouders stimuleren, Doorgaande lijn, Personeel, VVE-opbrengsten gemeente en VVE-opbrengsten kinderen.

Kwaliteitsslag

Op het gebied van evaluatie en borging is dus nog veel of een hoop te winnen. Een voorbeeld is een kinderopvangorganisatie in Schiedam die druk bezig is om een kwaliteitsslag te maken. Naar aanleiding van een scan zijn daar de losse eindjes in kaart gebracht. En is vervolgens een plan van aanpak gemaakt. Om goed te kunnen zorgen voor het monitoren en borgen van de verbeterplannen is een peuterpedagoog aangesteld. Door zich als meewerkend coach op de werkvloer te begeven, blijven de ingezette verbeteringen continu in beeld.

Het Vversterk-traject is ten einde en de scan is niet meer digitaal in te vullen. Wilt u echter met een zelfevaluatie-instrument ook richting geven aan uw beleid, dan zijn er ook andere instrumenten beschikbaar, zoals de VVE-kwaliteitsscan van Oberon of de Kwaliteitsmeting VVE van de CED-groep. <